
Spis treści

O autorach	1
Od wydawcy	2
Złote gody	3
Przedmowa	9

CZĘŚĆ I. PODSTAWOWE POJĘCIA

Rozdział 1. Podstawy ekonomii 23

1.1. Wprowadzenie	23	
Niedobór i efektywność: bliźniacze tematy ekonomii	25	Logika ekonomii 27
Chłodne głowy w służbie gorących serc	29	
1.2. Trzy problemy organizacji gospodarczej	31	
Gospodarka rynkowa, nakazowa i mieszana	32	
1.3. Techniczne możliwości społeczeństwa	33	
Nakłady i wyniki	34	Granica (krawędź) możliwości produkcyjnych 34
Podsumowanie	42	Przegląd pojęć 44 Problemy do dyskusji 44

Dodatek do rozdziału 1. Jak czytać wykresy 46

Granica możliwości produkcyjnych	46
Podsumowanie	54
Przegląd pojęć	55
Problemy do dyskusji	55

Rozdział 2. Zmienność granicy między rynkiem a państwem 56

2.1. Co to jest rynek?	57
2.2. Handel, pieniądź i kapitał	65
Handel, specjalizacja oraz podział pracy	66
Pieniądź: smar wymiany	67
Kapitał	68
2.3. Rola państwa w gospodarce	71
Efektywność	72
Sprawiedliwość	75
Makroekonomiczny wzrost i makroekonomiczna stabilność	77
Zmierzch państwa dobrobytu?	78
Podsumowanie	80
Przegląd pojęć	83
Problemy do dyskusji	83

Rozdział 3. Podstawowe elementy analizy podaży i popytu 85

Zmienność rynków	85
3.1. Rozkład popytu	86
Krzywa popytu	87
3.2. Rozkład podaży	92
Krzywa podaży	92
3.3. Równowaga podaży i popytu	97

Równowaga oraz krzywe podaży i popytu	105
Racjonowanie za pośrednictwem cen	105
<i>Podsumowanie</i>	106
<i>Przegląd pojęć</i>	107
<i>Problemy do dyskusji</i>	107

CZĘŚĆ II. MIKROEKONOMIA: PODAŻ, POPYT I RYNKI PRODUKTÓW

Rozdział 4. Zastosowania analizy podaży i popytu 111

4.1. Elastyczność podaży i popytu	112
Cenowa elastyczność popytu	112
Elastyczność i przychód	119
Cenowa elastyczność podaży	122
4.2. Zastosowanie do rozwiązywania bieżących problemów gospodarczych	124
Ekonomika rolnictwa	124
Oddziaływanie podatku na cenę i ilość	127
Minimalne poziomy oraz maksymalne pułapy	129
<i>Podsumowanie</i>	135
<i>Przegląd pojęć</i>	136
<i>Problemy do dyskusji</i>	136

Rozdział 5. Popyt i zachowanie konsumenta 138

Wybór i teoria użyteczności	138
Zasada ekwimarginalna: równe użyteczności krańcowe na jednostkę pieniądza dla każdego dobra	143
Podejście alternatywne: efekt substytucji i efekt dochodowy	146
Od popytu indywidualnego do popytu rynkowego	148
Ekonomika uzależnień	153
Paradoks wartości	156
Nadwyżka konsumenta	157
<i>Podsumowanie</i>	160
<i>Przegląd pojęć</i>	162
<i>Problemy do dyskusji</i>	162

Dodatek do rozdziału 5. Geometryczna analiza równowagi konsumenta 164

Krzywa obojętności	164
Linia budżetu, czyli ograniczenie budżetowe	167
Pozycja równowagi w punkcie styczności	168
Zmiany dochodu i ceny	170
Wyprowadzanie krzywej popytu	171
<i>Podsumowanie</i>	172
<i>Przegląd pojęć</i>	173

Rozdział 6. Produkcja i organizacja działalności gospodarczej 174

6.1. Teoria produkcji i produktów krańcowych	175
Podstawowe pojęcia	175
Przychody ze skali	180
Krótki i długi okres	182
Zmiana techniczna	183
Funkcja łącznej produkcji dla Stanów Zjednoczonych	185
6.2. Organizacja działalności gospodarczej	187
Istota przedsiębiorstwa	187
Przedsiębiorstwa wielkie, małe i malutkie	188
Ekonomika organizacji	191
<i>Podsumowanie</i>	192
<i>Przegląd pojęć</i>	193
<i>Problemy do dyskusji</i>	193

Rozdział 7. Analiza kosztów 195

7.1. Ekonomiczna analiza kosztów	196
Koszty całkowite: stałe i zmienne	196
Definicja kosztu krańcowego	198
Koszt przeciętny	201
Związek między produkcją a kosztami	204
Wybór nakładów dokonywany przez przedsiębiorstwo	207
7.2. Koszty ekonomiczne i rachunkowość przedsiębiorstwa	209
Rachunek wyników, czyli rachunek zysków i strat	210
Bilans	213
7.3. Koszty utraconych korzyści (koszty alternatywne)	215
Koszt utraconych korzyści i rynki	217
<i>Podsumowanie</i>	218
<i>Przegląd pojęć</i>	220
<i>Problemy do dyskusji</i>	220

Dodatek do rozdziału 7. Produkcja, teoria kosztów oraz decyzje przedsiębiorstwa	222
Funkcja produkcji w ujęciu liczbowym	222
Prawo malejącego produktu krańcowego	223
Najmniej kosztowna kombinacja czynników dla danej produkcji	224
Podsumowanie	228
Przegląd pojęć	229
Problemy do dyskusji	229

Rozdział 8. Zachowanie się doskonale konkurencyjnych rynków 230

8.1. Zachowanie się konkurencyjnego przedsiębiorstwa w sferze podaży	230
Zachowanie się przedsiębiorstwa w warunkach konkurencji	231
8.2. Zachowanie się podaży gałęzi w warunkach konkurencji	238
Dodawanie krzywych podaży wszystkich przedsiębiorstw w celu otrzymania podaży rynkowej	238
Równowaga krótko- i długookresowa	239
8.3. Szczególne przypadki konkurencyjnych rynków	243
Ogólne zasady	244
8.4. Efektywność i sprawiedliwość konkurencyjnych rynków	247
Ocena mechanizmu rynkowego	247
Podsumowanie	254
Przegląd pojęć	256
Problemy do dyskusji	256

Rozdział 9. Konkurencja niedoskonała i monopol jako jej skrajny przykład 259

9.1. Przykłady niedoskonałej konkurencji	259
Odmiany niedoskonałej konkurencji	262
Źródła niedoskonałości rynku	266
9.2. Przychód krańcowy i monopol	271
Pojęcie przychodu krańcowego	272
Warunki maksymalizacji zysku	276
Analiza wielkości krańcowych: co było, to minęło	281
Złoty wiek monopolistów	281
Podsumowanie	283
Przegląd pojęć	284
Problemy do dyskusji	285

Rozdział 10. Oligopol i konkurencja monopolistyczna 286

10.1. Zachowanie się przedsiębiorstw w warunkach niedoskonałej konkurencji	286
Charakter niedoskonałej konkurencji	288
Teorie niedoskonałej konkurencji	289
10.2. Kontrola, innowacje i informacje	297
Oddzielenie własności i kontroli w wielkiej korporacji	298
Informacje, innowacje i ekonomia Schumpeterowska	300
10.3. Plusy i minusy niedoskonałej konkurencji	306
Ekonomiczne koszty niedoskonałej konkurencji	306
Empiryczne badania kosztów monopolu	308
Strategie interwencji	309
Podsumowanie	312
Przegląd pojęć	314
Problemy do dyskusji	315

Rozdział 11. Niepewność i teoria gier 317

11.1. Ekonomia ryzyka i niepewności	319
Spekulacja: przenoszenie dóbr w przestrzeni i w czasie	319
Ryzyko i niepewność	325
Ubezpieczenia i rozkładanie ryzyka	326
Zawodność rynku w dziedzinie informacji	329
11.2. Teoria gier	332
Podstawowe pojęcia	333
Niektóre ważne przykłady teorii gier	337
Podsumowanie	343
Przegląd pojęć	346
Problemy do dyskusji	346

**CZĘŚĆ III. RYNKI CZYNNIKÓW: ZIEMI, PRACY I KAPITAŁU
ORAZ PODZIAŁ DOCHODU**

Rozdział 12. W jaki sposób rynki wyznaczają dochody 351

12.1. Dochód i majątek	351
Dochód	353
Majątek	355

12.2. Wycena czynników produkcji na podstawie produktywności krańcowej	356
Charakter popytu na czynniki produkcji	357
Przegląd teorii produkcji	359
Popyt na czynniki produkcji	362
Podaż czynników produkcji	365
Wyznaczanie cen czynników przez podaż i popyt	366
Podział dochodu narodowego	370
Podsumowanie	373
Przegląd pojęć	374
Problemy do dyskusji	375
Rozdział 13. Rynek pracy	376
13.1. Podstawy mechanizmu wyznaczania płac	376
Ogólny poziom płac	376
Popyt na pracę	378
Podaż pracy	381
Zróznicowanie płac	385
13.2. Amerykański ruch związkowy	392
Historia i praktyka związków zawodowych	392
Wpływ związków zawodowych na wzrost płac	395
Wpływ związków na płace i poziom zatrudnienia	397
13.3. Dyskryminacja ze względu na płeć i rasę	400
Ekonomiczne skutki dyskryminacji	400
Ekonomiczna dyskryminacja kobiet	403
Ograniczanie dyskryminacji na rynku pracy	406
Podsumowanie	408
Przegląd pojęć	410
Problemy do dyskusji	410
Rozdział 14. Ziemia i kapitał	412
14.1. Ziemia i renta	413
14.2. Kapitał i procent	416
Podstawowe pojęcia	416
Zaktualizowana wartość aktywów	421
Zyski	424
Teoria kapitału i procentu	427
Zastosowania klasycznej teorii kapitału	433
Wyniki badań empirycznych	434
Końcowe uwagi na temat cen czynników produkcji, efektywności i podziału	436
Podsumowanie	438
Przegląd pojęć	440
Problemy do dyskusji	440
Rozdział 15. Rynki i efektywność ekonomiczna	442
15.1. Efektywność doskonałej konkurencji	443
Równowaga ogólna wszystkich rynków	443
Efektywność konkurencyjnych rynków	450
15.2. Zastrzeżenia	456
Zawodność rynku	457
Podział dochodu	459
Rynki i polityka gospodarcza	460
Podsumowanie	460
Przegląd pojęć	461
Problemy do dyskusji	462
 CZĘŚĆ IV. ROLA PAŃSTWA W GOSPODARCE	
Rozdział 16. Wydatki i opodatkowanie	465
16.1. Wpływ państwa na gospodarkę	466
Narzędzia polityki państwa	467
Funkcje rządu	471
Teoria wyboru publicznego	476
16.2. Wydatki publiczne	477
Federalizm fiskalny	478
Oddziaływania na kulturę i technologię	481
16.3. Ekonomiczne aspekty opodatkowania	482
Zasady opodatkowania	483
Podatki federalne	486
Podatki stanowe i lokalne	491
Podatki a efektywność	492
Drażliwy problem rozkładu obciążeń podatkowych	495
Uwagi końcowe	498
Podsumowanie	498
Przegląd pojęć	500
Problemy do dyskusji	500

Rozdział 17. Jak ograniczyć siłę rynku 503

17.1. Regulacja gospodarki: teoria i praktyka 504

Dwa rodzaje regulacji 505 Dlaczego regulować przemysł? 505

Regulacja monopolu naturalnego w zakładach użyteczności publicznej 509

Koszty regulacji 513

17.2. Polityka antymonopolowa 518

Ramy prawne 519 Podstawowe problemy polityki antymonopolowej: postępowanie i struktura 521 Ustawodawstwo antymonopolowe a efektywność 529

*Podsumowanie 531 Przegląd pojęć 532 Problemy do dyskusji 532***Rozdział 18. Ochrona środowiska 534**

18.1. Ludność a ograniczone zasoby 535

Malthus i posępna nauka 535 Ludność, zanieczyszczenie środowiska i poziom życia 538

18.2. Ekonomia zasobów naturalnych 539

Kategorie zasobów 539 Alokacja zawłaszczalnych zasobów naturalnych 542

18.3. Ograniczanie efektów zewnętrznych: ekonomia środowiska 547

Nieefektywność rynku w przypadku efektów zewnętrznych 549 Polityka korygowania efektów zewnętrznych 555 Zmiany klimatyczne: hamować czy nie hamować 561

*Podsumowanie 565 Przegląd pojęć 566 Problemy do dyskusji 567***Rozdział 19. Efektywność a równość: wielki dylemat 569**

19.1. Źródła nierówności 570

Rozkład dochodu i majątku 570 Nierówność dochodów z pracy 575

Nierówność dochodów z własności 577 Ubóstwo w Ameryce 579

19.2. Polityka walki z ubóstwem 584

Koszty redystrybucji 585 Polityka walki z ubóstwem: programy i ich krytyka 590

Spory wokół reformy systemu pomocy społecznej 593

19.3. Opieka zdrowotna: problem, który sam się nie rozwiąże 597

Geneza dyskusji na temat opieki zdrowotnej 598 Rola państwa w opiece zdrowotnej 600 Nowe zdefiniowanie roli państwa 606

*Podsumowanie 607 Przegląd pojęć 609 Problemy do dyskusji 610***Słowniczek 613****Indeks nazwisk 644****Indeks rzeczowy 646**